

GENOTMIDDELENBELEID

Inleiding

Jongeren experimenteren met genotmiddelen. Uit de cijfers van het vierjaarlijks peilstationsonderzoek blijkt dat van de schoolgaande jongeren op het voorgezet onderwijs (12 tot 18 jaar):

- 45% ooit gerookt heeft en rookt bijna 20% daarvan regelmatig;
- bijna 85% ooit alcohol gedronken heeft en drinkt bijna 60% daarvan regelmatig alcohol;
- bijna 20% ooit geblowd heeft (roken van hasj of wiet) en doet bijna 9% daarvan dat regelmatig.

Daarom is goede begeleiding van experimenteergedrag op school en in de opvoeding nodig. Een goede begeleiding houdt in dat jongeren die niet willen roken, alcohol drinken of drugs willen proberen in hun keuze bevestigd worden. Jongeren die wel experimenteren, krijgen goede voorlichting zodat ze weten wat de risico's zijn.

Verbieden van genotmiddelengebruik is niet zinvol. Feitelijke informatie geven, het stellen van regels en grenzen, vroegtijdig signaleren en begeleiden van problemen heeft wel zin.

Doelstelling:

De leerlingen zijn bereid en in staat de risico's van roken, alcohol en blowen, in te schatten en zich verantwoordelijk te gedragen met het oog op hun eigen gezondheid en die van anderen.

De gezonde school: het schoolbeleid

Om het project De gezonde school en genotmiddelen in te voeren zijn 5 activiteiten belangrijk:

- lesgeven
- reglementeren van het gebruik op school
- signaleren en begeleiden van probleemgebruik
- leerling- en ouderparticipatie
- samenhang

Als de activiteiten 1 t/m 4 in samenhang (punt 5) worden uitgevoerd, geldt dat ze elkaar versterken. Samenhang kan ervoor zorgen dat er meer eenduidigheid komt over hoe om te gaan met genotmiddelen binnen de school. Men weet hoe te handelen in probleemsituaties en draagt op school dezelfde boodschap uit in de les verzorging of biologie, als op een schoolfeest en bij advisering aan ouders.

Lesgeven:

In klas 1 en 2 krijgen de leerlingen lessen over de verschillende genotmiddelen. De mentoren van klas 1 besteden aandacht aan de onderwerpen: "Roken" en "Alcohol". De mentoren van klas 2 geven de lessen "Cannabis". Voor de lessen wordt gebruik gemaakt van de lessenserie van het Trimbos Instituut:

Klas 1:

Wat je kunt verwachten van... Roken

Leerlingenboekje Basisvorming vwo/havo/vmbo

Wat je kunt verwachten van... Alcohol

Leerlingenboekje basisvorming vwo/havo/vmbo

Klas 2:

Wat je kunt verwachten van... Blowen

Leerlingenboekjes Basisvorming vwo/havo/vmbo

De leerlingenboekjes 'Wat je kunt verwachten van Roken/Alcohol/Blowen' bestaan uit 3 hoofdstukken: er wordt eerst feitelijke informatie gegeven over roken (hoofdstuk 1 Weet hoe het werkt), vervolgens verdiept de leerling zich in de voor- en nadelen ervan en wordt er aandacht besteed aan het vormen van een mening (hoofdstuk 2 Weet wat je wilt), om tot slot een eigen keuze te kunnen maken en een standpunt in te nemen. (hoofdstuk 3 Weet wat je doet) De opdrachten en testjes in het leerlingenboekje kunnen de leerlingen zelf nakijken.

Reglementeren van het gebruik op school:

Ouders en leerlingen ontvangen aan het begin van ieder schooljaar het "NobelNieuws bewaarboekje". In dit boekje staat een korte omschrijving van het genotmiddelen beleid. Verder wordt er verwezen naar het leerlingenstatuut (SWP 1910) en dit het genotmiddelenreglement (SWP 3624). Op het St-Gregorius zijn omtrent het gebruik van genotmiddelen de volgende regels van kracht:

ROKEN

1. In school wordt niet gerookt. Roken is alleen toegestaan buiten de gebouwen en schoolterreinen.
2. Tijdens vergaderingen, werkbijeenkomsten en andere overlegsituaties wordt niet gerookt. Verder geldt het volgende: de aanwezigen bepalen vooraf of er gedurende de bijeenkomst een rookpauze zal worden gehouden.
3. Voor iedereen geldt onder alle omstandigheden de regel, dat hij of zij ophoudt met roken zodra anderen daarvan hinder ondervinden.
4. Tijdens personeelsfeesten die een gezelligheidskarakter dragen, schoolfeesten en andere (leerling-)activiteiten voor de derde of hogere klassen die buiten de uren worden gehouden geldt de volgende regel: er mag, op een daarvoor aangewezen plaats en gedurende een daartoe aangewezen periode alleen worden gerookt als dat van tevoren is afgesproken. Daarbij is punt 3 van toepassing.
5. In gevallen die niet in de voorgaande regels worden genoemd, beslist de directie.

Wanneer iemand de regels over roken overtreedt, wordt hij hierop aangesproken. Bij herhaling volgt een gesprek en kan de leerling bestraft worden. Verdere bepalingen m.b.t. het opleggen van een straf staan nader beschreven in het leerlingenstatuut (swp 1910, artikel 29 t/m 31)

ALCOHOL

1. Op school is het tijdens lesdagen en op tijden waarop werk ten behoeve van het onderwijs wordt verricht, niet toegestaan onder invloed van alcohol te zijn.
2. Wanneer iemand onder invloed van alcohol verkeert, kan hij niet goed werken of leren. Volgens de wet is het verboden om alcohol te verkopen aan personen onder de 16 jaar. Op klassenavonden, feesten, werkweken en andere bijeenkomsten van de eerste drie leerjaren worden daarom geen alcoholhoudende dranken geschonken.
3. Op klassenavonden, feesten, werkweken en andere bijeenkomsten van leerjaar vier en hoger kunnen op verzoek van leerlingen en/of ouders en/of docenten in beperkte mate al dan niet met een tijdsbeperking, zwak alcoholhoudende dranken worden geschonken. Wanneer alcohol wordt geschonken, maken de organisatoren afspraken over toezicht en vervoer naar huis.
4. Als het personeel constateert dat een leerling regels overtreedt of als een leerling wangedrag vertoont of teveel heeft gedronken leidt dat tot verwijdering van het feest, klassenavond, werkweek, bijeenkomst. De ouders worden hiervan op de hoogte gesteld. Mocht een leerling niet zelf meer thuis kunnen komen dan zal, indien de ouder de leerling niet kan komen ophalen, op kosten van de ouders een taxi worden besteld. Ook het veroorzaken van schade valt onder de eigen verantwoordelijkheid van de leerling, respectievelijk de ouders.
5. Het is verboden om op school, klassenavonden, feesten, werkweken en andere onder de verantwoordelijkheid van de school georganiseerde bijeenkomst alcoholhoudende drank bij zich te dragen.

6. Tijdens personeelsbijeenkomsten die een gezelligheidskarakter dragen, kan alcohol worden geschonken. Hierbij zal matigheid worden betracht.
7. In alle gevallen buiten de hierboven genoemde (jubilea, afscheidsbijeenkomsten, diploma-uitreikingen, congressen en dergelijke) beslist de schoolleiding na overleg met de organisatoren over het schenken van alcohol. De organisatoren zorgen altijd voor een aantrekkelijk aanbod van alcoholvrije dranken.

Wanneer iemand de alcoholregels overtreedt, volgt een gesprek. Afhankelijk van de ernst van de overtreding en bij herhaling volgt een schorsing. Wanneer de overtreding tijdens een buitenschoolse activiteit plaatsvindt, volgt bovendien uitsluiting van de activiteit of van de eerstvolgende activiteit. Verdere bepalingen m.b.t. het opleggen van een straf staan nader beschreven in het leerlingenstatuut (swp 1910, artikel 29 t/m 31)

CANNABIS

Met cannabis wordt bedoeld: marihuana, weed, hasj en alle andere producten waarin cannabis verwerkt is.

1. Het is volgens de wet verboden hasj of marihuana in bezit te hebben, te verhandelen of te gebruiken. Op school is het bezit van cannabisproducten verboden.
2. Op school is men niet onder invloed van cannabis. Wanneer iemand cannabis heeft gebruikt, kan hij niet goed leren of werken.
3. Op klassenavonden, feesten, werkweken, schoolreizen en andere feestelijke bijeenkomsten verkeert men niet onder invloed van cannabis.

Wanneer iemand de regels over cannabis overtreedt, volgt een gesprek. Afhankelijk van de ernst van de overtreding en bij herhaling volgt een schorsing. Wanneer de overtreding tijdens een buitenschoolse activiteit plaatsvindt, volgt bovendien uitsluiting van die activiteit of van de eerstvolgende activiteit. Wanneer er sprake is van handel (dealen) in cannabisproducten, schakelt de schoolleiding de politie in. Verdere bepalingen m.b.t. het opleggen van een straf staan nader beschreven in het leerlingenstatuut (swp 1910, artikel 29 t/m 31)

OVERIGE DRUGS

1. Het in bezit hebben, verhandelen of gebruiken van hier niet met name genoemde wettelijk verboden stoffen, is op school niet toegestaan.
2. Op school is men niet onder invloed van drugs. Wanneer iemand drugs heeft gebruikt, kan hij niet goed leren of werken. Bovendien schaadt het gebruik van drugs op langere termijn de gezondheid.

Wanneer iemand de regels over overige drugs overtreedt, volgt een gesprek en een schorsing. Wanneer de overtreding tijdens een buitenschoolse activiteit plaatsvindt, volgt bovendien uitsluiting van die activiteit of van de eerstvolgende activiteit. Bij het gebruik van en het handelen in illegale drugs schakelt de schoolleiding de politie in. Verdere bepalingen m.b.t. het opleggen van een straf staan nader beschreven in het leerlingenstatuut (swp 1910, artikel 29 t/m 31)

GOKKEN

Gokken om geld of goederen in welke vorm dan ook (kaartspelen, dobbelen, enzovoort) is verboden in de school en op het schoolterrein. Gokken op bijeenkomsten die onder verantwoordelijkheid van de school worden georganiseerd, zijn verboden. De directie kan een uitzondering maken voor het organiseren van kansspelen, waarvan de opbrengst ten goede komt aan een goed doel. Wanneer iemand de regels over gokken overtreedt, volgt een gesprek. Afhankelijk van de ernst van de overtreding en bij herhaling volgt schorsing. Wanneer de overtreding tijdens een buitenschoolse activiteit plaatsvindt, volgt bovendien uitsluiting van de activiteit of van een eerstvolgende activiteit. Verdere bepalingen m.b.t. het opleggen van een straf staan nader beschreven in het leerlingenstatuut (swp 1910, artikel 29 t/m 31)

Signaleren en begeleiden:

Een docent die lesgeeft over het onderwerp genotmiddelen heeft een eigen mening over het gebruik van de verschillende genotmiddelen. Dit heeft invloed op de manier waarop het onderwerp in de klas behandeld wordt. Als de docent zijn of haar mening te veel op de voorgrond plaatst, kan dit de leerlingen remmen in het uiten van hun eigen standpunten. Het

is goed om hier vooraf bij stil te staan. Wanneer de docent openstaat, acceptatie en begrip toont voor wat er bij leerlingen leeft, kan het gebruik van genotmiddelen bespreekbaar gemaakt worden. Tips over hoe dit te doen zijn opgenomen in de verschillende docentenhandleidingen bij de lessenserie.

Voor de uitvoering van de methode werkt het St-Gregorius College samen met Centrum Maliebaan, instelling voor verslavingspsychiatrie in de regio Utrecht. Centrum Maliebaan verzorgt aan de mentoren van klas 2 een training. De mentoren leren tijdens deze training hoe ze het gebruik door leerlingen kunnen signaleren. Ook leren ze het probleemgebruik te analyseren en zonedig te begeleiden.

Ouders:

Alcohol en drugspreventie is niet alleen een zaak van de school. Juist de ouders hebben een belangrijke rol. Vandaar dat centrum Maliebaan twee ouderavonden verzorgt.

Samenhang:

Er is op het St-Gregorius College geen stuurgroep. De conrector leerlingzaken stemt alle activiteiten op elkaar af. In gesprekken met Centrum Maliebaan wordt ieder jaar het beleid, de lessen, de ouderavonden en de mentortraining geëvalueerd en zo nodig bijgesteld. Daarnaast staat de methode op de agenda van de teamvergaderingen. Ouder leveren middels een kleine enquête tijdens de ouderavond en via de Ouderraad een bijdrage aan het beleid.

Schoolklimaat:

De activiteiten van het project dragen bij aan de gezondheid en het welbevinden van de mensen binnen de school:

- Leerlingen merken dat er aandacht is voor onderwerpen die voor hen actueel zijn. Ze vinden het onderwerp genotmiddelen meestal interessant en willen er graag meer over horen en over praten.
- Leerlingen leren zich bewuster en weerbaarder op te stellen als ze genotmiddelen aangeboden krijgen.
- Doordat het gebruik van genotmiddelen bespreekbaar is kan problematisch gedrag eerder worden gesignaleerd.
- Docenten ervaren dat lesgeven over genotmiddelen verder gaat dan kennisoverdracht. Zij geven aan dat dit onderwerp mogelijkheden biedt voor meer persoonlijk contact met leerlingen.
- De effecten voor leerlingen en docenten kunnen elkaar versterken. Meer aandacht voor gezondheid betekent minder uitval. De waardering voor de werkplek, de school, kan daardoor toenemen.
- Ook de beeldvorming van ouders over de school kan veranderen. De zorg die de school aan hun kinderen besteedt, wordt vaak gezien als een teken van kwaliteit.

Effecten

In september 1995 is een effectonderzoek gestart naar dit project. Hieraan deden 2090 leerlingen gedurende 3 jaar mee. Het onderzoek liet positieve resultaten zien. De stijging van het aantal leerlingen dat gaat roken, drinken en blowen op de scholen die deelnemen aan het project is minder hoog dan van scholen die het project niet uitvoeren.

Er zijn tevens positieve effecten gevonden op het aantal glazen dat per keer wordt gedronken en de mate waarin leerlingen denken groepsdruk te kunnen weerstaan door 'nee' te zeggen. Verder blijkt dat de leerlingen aangeven dat ze meer kennis hebben over genotmiddelen, dat ze de lessen leuk vinden en dat ze vinden dat de docenten het goed doen. Het betreft dus resultaten op het gebied van kennis en houding van de leerlingen en op het gebied van gedrag.